

نایا خەونی یۆتۆپیا یی فیدرالی دیتەدی؟ سەبارەت بە پرۆژە ی پ د ک بۆ دەستوری کۆماری فیدرالی عیراق

ناسۆ کمال

دوای دەسائ بەسەر بەدیالی فیدرالی دا، ئەم پرۆ هەردوو حزبی حاکم لە کوردستان کەوتونەتە خۆ بۆ تەعریضی فیدرالیە کەیان و، پارتی دیموکراتی کوردستانی عیراق دەستوری عیراقی فیدرالی پێشنیار کردووە. ئەوەی ئەم پرۆ ئەم حزبانە هی ناو تە سەر ئەوەی بکەوێ دەستور دارشتن بۆ بەدیالی فیدرالیە کەیان ئەو وەزعیەتە سیاسیە یە روو لە ئالوگۆرە یە کە لەسایە هی هەرەشە ی ئەمەریکا وە بۆ روخانی صدام هاتۆتە ئارا وە و سەر جەم هی زە سیاسیە کانی دەرگەر لە کیشە ی عیراقدا خەریکی دارشتنی نەخشە و بەرنامەن بۆ بەشیان لە دەسەلاتی دا هاتوی عیراقدا. ئەوان دەسالا پێویستیان بەم کارە نەبوو چونکە خۆیان لە مفاووزات کردن لە گەل رژیمی بەعسدا بەنزیکتەر دەبینی وە لەوەی داوای نیزامی فیدرالی بۆ هەموو عیراق بکەن. بەلام خەونی ئیستاش بە هاتنەدی فیدرالی یە وە بەرەمی مسۆگەر بونی بەش و شیعار ی فیدرالی ئەم حزبانە نی یە، لە واقعدا نی گەران ی ئەوان دەر دەبریت لەوەی کە ئەمەریکا هیچ باسیکی نی یە لەسەر بەشی ئەم حزبانە لە دەسەلاتدا و دەیانە ویت بەرگیکی دەستوری بکەن بە بەری بەدیالی یۆتۆپیا یی فیدرالی دا تا بتوانیت بیکاتە بابەتیکی قانونی و داخووزیەکی مەلوس. هەرچەند ئەم کارەش بی هودە یە و گوئیە کە نی یە بۆ بیستی و بەپێچەوانە وە هەموو لایە کە وەلامی "نا" بە و وەزە دیفاکتۆ یە ی ئیستای کوردستان دەدەن وە و باس لە قەدەغە کردنی دامەزراندنی دەولەتی سەر بە خۆی کوردستان و یە کپارچە یی خاکی عیراقە. پێویستە بەدیالی فیدرالی لە سەر بنەمای هەلوێست و بەرنامە ی ئەو هیزانە لەسەر ئاینەدی دەسەلات و هاوسەنگی ئەو هیزانە و واقعیتی سیاسی عیراق و زەمینە سیاسی و کۆمەلایەتیە کانی لیک بەدیالی وە تا بزانی ئەم خەونە یۆتۆپیا یی ئە حزبای ناسیونالیستی کورد دیتە دی یان نا؟. لیکدانە وە ی بەندە کانی ئەم دەستورە، کە مۆری ئیسلامی و قەومی بەسەر دەسەلاتی عیراقە وە دەهیلیتە وە، ئەو گرنگیە ی نی یە لە کاتی کدا ئەم دەستورە بۆ بەدیالی فیدرالی یە کە خۆی لە دنیای واقع و کیشە و بەرنامە ی هی زە دەرگەرە کانی عیراقدا جگە لە خەونی ئە حزبای ناسیونالیستی دەسەلاتداری کورد بە دا بەشکردنی میراتی دەسەلاتی دوای صدام حسین نەبیت هیچ زەمینە یەکی تری نی یە و پێویستە لە پێشدا لە خۆدی بەدیالی فیدرالی بکۆلین وە کە نایا لە ئەساسدا شانسی بەدیاتی هە یە یان نا؟، تادواتر لەسەر دەستور و بەندە کانی دەستوری فیدرالی قسە بکەین. ئەگەر چی خۆدی ئە حزبای ناسیونالیستی حاکم لە وە پراگماتیست ترن کە تەنھا خۆیان بەستە وە بە و خەونە بۆتۆپیا یی فیدرالی یە وە، ئەوان دەرسی رەل پۆلیتیکیان خویندو وە زمانن چۆن لە نیوان قەلشتی دەولەتەکان و فشاری ئە و هیزانەدا ئەم دەستورە فیدرالیە بە پێ ی رۆژ بگۆرن، هەر وە ک تادوینئ بەشیعار ی فیدرالی شیان وە مفاووزاتی پستی بەر دەیان لە گەل صدام دا گەشتبو و ئە ئاستە ی تەنھا داوای ریزگرتنیان لە بریاری فیدرالی لیدە کرد و هیچی تریان نە دە و یست.

ئە و گۆرانە ی لە وەزعیەتی سیاسی عیراقدا هاتۆتە ئارا وە و ئە حزبای حاکمی هی ناو تە سەر ئەوەی بۆ داوای بەشی خۆیان لە دەسەلاتدا فیدرالی یزم بەخەنە سەرمیز، هەلوێستی ئیدارە ی ئەمەریکی جۆر ج دەلیو بۆشە. ئەمەریکا بە داوای 11 سپتامبەردا پاش ئەفغانستان مەسەلە ی عیراقی بە دەست وە گرتو وە تا دەسەلاتی تاقانە ی خۆی لە ئاستی جیھانی و ناوچە کەدا جیگەر بکات و هەرچەشە ریزگەر کە کە لە دە یە ی نە وە دە کاندای بەر دەمی دا بو وە لایە ریت. سیاسەتی " ئابلقە ی دوولایەنە (احتوال مزدوج) " ئەمەریکا لە عیراقدا بە بن بەستی خۆی گە پشت و رژیمی صدام لە پال ئیسلامی سیاسی دا بەشیکن لە و ریزگریانە ی بەر دەم جیگەر وەزعی ئیستا و دەبیت یە کلا یی کردن وە حساب لە گەل ئە مانەدا دەرسی باقی رەقیبە ئەسلیە کانی ئەمەریکا لە جیهان و ناوچە کەدا دا بەت. هەر بۆ یە دەخالەتی ئەمەریکا لە عیراقدا و ئالوگۆر لە هە یئەتی حاکمدا هە دەفی ئەمەریکا یە و سەر کەوتنی ئە و لە عیراقدا پاش ئەفغانستان ئەم جیگا و ریزگاتا قانە یە ی

ئەمەریكا جیگیردەكات. بەلام ئەم ئالوگۆرە ئەمەریكا بەشویینیەوویەتی پیویستی بەوویە کە هیچ ئالوگۆریک لە وەزعی سیاسی و ئابوری خەلک لە عیراقدە بەدی نەپەت و هیچ دەرگایەک بەرووی ئازادی و خوڤگۆزەرانى خەلکدا نەکریتەووە. ئیستا ئیتر کاتی ئەویە کە سیاسەتی ئەمەریکا لەبەرامبەر کوردستانیشدا پرووی راستەقینەى خوۆ نیشان بەدات، ئیستا ئەوێ ئەمەریکا لەسەر کوردستان دەپلیت تەنھا"نا" یە بۆ دەولەتی کوردی و پاراستنی یەکپارچەیی خاکی عیراقە. ئیتر باس لەوونى یە کە چ چارەسەریکی بۆ کیشەى کورد پی یە بەلکو تەنھا پرووی لە نەبونى مافی سەربەخۆبونى خەلکی کوردستانە. مامەلەى لەگەل تورکیادا لەسەر قەدەغەکردنى دامەزرانى دەولەتە لەکوردستاندا و تەنانەت سپاردنى وەزعی کوردستانە بەمەسەلەى ئەمنیەتی تورکیا. ئەو دەسەلاتەى جیگای صدامیش پەردەکاتەو لە ئیستاو ئەمەریکا سویندی یەکپارچەیی خاکی عیراقی پی دەخوات و چارەنوسى کوردستانى لەئیستاو تەسلیم بەو بەدیله عەسکەریه کردو و بەهیچ شیوہیەک مافی دیاریکردنى چارەنوس بۆ خەلکی کوردستان بەرەسمى ناناىت. ئەم واقعیتە ژیر پیى ئەحزابى حاکمى لەکوردستان لیژ کردو و دەسەلاتیانى توشى ئایندهیەکی نادیار کردو. لای ئەمەریکا دەوری ئەم حزبانە سەربازىکی رزگارکردنى عیراقن لەدەست صدام و سپاردنى بەدەستی ئەمەریکا. مەسەلەى فیدرالى و بەشى ئەم حزبانە لەدەسەلاتدا باسیکی لەسەر نی یە و پشت گوۆ خراو لەلایەن ئەمەریکاو، ئەوێ پیویستە پاراستنى یەکپارچەیی خاکی عیراق و ریگەنەدان بەدروست بونى دەولەتی سەربەخۆى کوردستانە. ئەم راستیانە بەناشکرا لە قسە وراگەیانندنەکانى سەرانى ئەحزابى حاکمدا دەبیستری کە دەیانەووت ئەمەریکا بەشى ئەوان لەدەسەلاتدا دیاری بکات ئەوکات دەچنە جەبەهى شەپى ئەمەریکا لەدزى رژیمی بەعس. سیناریوی ئەمەریکا بۆ عیراقى دوای صدام بەدلنیایی یەو فیدرالیزمیکی قەومى و مەزەهەبى نی یە کە عیراق لەلایەک حکومەتیکی کوردی لەباکور دروست بکات، کە تورکیا بەهیچ شیوہیەک نابیتە پیش لەشکر وهاوپیەمانى ئەمەریکا بۆ شەریکی وا لەعیراقدە و هەروەها ناپەویت فیدرالیزم دەسەلاتى مەرکەزى لاووزیکات بەرامبەر بە ئیسلامى سیاسى شیعیه سەر بە جمهورى ئیسلامى ئیران کە هەر حکومەتیکی فیدرال لە باشوور وناوەرەستى عیراق دا زەمینەى دووگەرت بونى مەزەهەبى تیدا ئاسان دەبیت. نمونەى دەسەلات و نیزامى داهاوو لای ئەمەریکا حکومەتیکی عەسکەرى مەرکەزى یە کە بتوانیت ئەم"پەشیوی" قەومى و مەزەهەبى یە کۆنترول بکات و یەکپارچەیی عیراق بیاریزیت تاکو ئایندهى بازارى نەوت و ووزەى ئەمەریکاش دابین بکات. ئەم هەلوێستەى ئەمەریکا هەمان ئامانج و سیاسەتى هیزه ناسیونالیستە عەرەبى یەکان و ئیسلامیەکانى ئۆپۆزسیوونى رژیمی بەعسە. ئیستا هیچ کام لەمانە ئامادەنین دان بەمافی دیاریکردنى چارەنوسى خەلکی کوردستاندا بنین و هەموویان لەسەر پاراستنى یەکپارچەیی عیراق سوورن و دژ بە دەولەتی سەربەخۆى کوردستانن. لە مجلس الاعلى و دعوى ئیسلامى یەو بیگرە تا لایەنە قەومى یە عەرەبىەکانى دەرەو و ناوهدى کۆنگرەى نیشتمانى عیراق وە تا ئەو ئەفسەرانەى کە هیشتا خەون بەدەسەلاتەو دەبنین، هەموو یەکپارچەیی خاکی عیراق وەک پەیمانیکى پیروۆ کۆیان دەکاتەو و لەسەر هەر شتیکی ریک نەکەون لەسەر ئەم مەسەلەیه براوون. هیچ کام لەمانە ناپانەووت ئەو دەسەلاتە بەشیوێ فیدرالى لەگەل ناسیونالیزمى کورددا دابەش بکەن. ئەم ئۆپۆزسیوونە لەسەر عەرەبى بونى عیراق و مەرکەزى بونى دەسەلات لەعیراقدە هاووران. ئەمە مانعی ئەوونى یە کۆنگرەى نیشتمانى عیراق و هیزه ئۆپۆزسیوونەکانى تر ئەحزابى حاکم بەو دەست خەرۆ بکەن کە لە دوای سەرکەوتنیاں رفراندۆم دەکەن لەعیراقدە بۆ بەدیلى فیدرالى و لەئیستادا تەنھا وەک خیتابى سیاسى دەمینیتەو وناچیتە چوارچیوێ بەرنامە و بەدیلى دەسەلاتداریتی هیچ کام لەو هیزانەو.

هەرچی دەولەتانى دراوسى عیراقیشە، کە ئەم حزبە حاکمانە خوۆیان بەشیوہیەک پیوہبەستونەتەو، هەموویان سەرەرای هەرکیشە یەکیان لەگەل یەکتەدا هەیه پیدانگرن لەسەر یەکپارچەیی خاکی عیراق و دزى دامەزراندنى دەولەتی

سەربەخۆی کوردستان. ئەم دەولەتانه و بەتایبەت تورکیا بەهیچ شیوەیەك بە حکومەتی فیدرالیش رازی نین و هەرچەشە حکومەتیک لە کوردستان بەتوندی رەت دەکەنەو. تورکیا لەریگای بەرەو تورکمانی و لەشکرکێشی یەو و دیەوێت وەزعی کوردستان کۆنترۆل بکات و ئێرانیش لەریگای تاقمە ئیسلامیەکانیەو دەخالەت و جیگاپی خۆی پتەوتر دەکات و هەردوو ناپانەوێت وەزعی دیفاکتوی ئیستا لە ئالوگۆرەکانی داهاوی عێراقدا بەردەوام بیت و ئەم جیایی یەو کوردستان ببیتە ئەمری واقیع و هیچ دەسەلات و حکومەتیک لە کوردستان رەسمیەت پەیدا بکات.

ئەگەر ئەم هەلوێستانە هیزە جیهانی و ئیقلیمی و ناوخواکانی عێراق ریگری بەردەم بەدیالی فیدرالی و دامەزراندنی دەولەتی فیدرالی بیت لە عێراقدا ئەوا ئاشکرایە کە ئەحزابی حاکم بەتەنیا ناتوانن بەدیالی فیدرالیەکیان بەسەر عێراقدا بەسپینن و ئالوگۆر لەنیزامی سیاسی و ئیداری عێراقدا پیک بینن. ئایا لەم حالەتەدا کە هیچ هیزیک ئەم داوای فیدرالیەتی قبول نەکردن ئەم حزبانە چی دەکەن؟ پ د ک لە پرۆژە دەستورەکییدا دەلیت ئەگەر هەر ئالوگۆریک لەو فیدرالیەتە و نیزامی سیاسیەدا بکریت بەبێ رەزامەندی هەردوو پەرلەمانی هەریمی کوردی و عەرەبی ئەو کاتە خەلکی کوردستان مافی دیاریکردنی چارەنوسی خۆی پیاده دەکا. بەلام ئیستا رۆشنە کە نە ئەمریکا و غەرب و نە تورکیا و هەروەها نە هیزە ناوخواکیەکانی عێراقیش ئامادەنین فیدرالیزم وەک نیزامی سیاسی بۆ عێراق قبول بکەن. ئایا چاوەڕێی چین؟ بۆ ئیستا مافی دیاریکردنی چارەنوس پیاده ناکەن؟ رۆشنە ئەم حزبانە دەزانن فیدرالیزمەکیان تەنھا یۆتۆپیایە کە کەنایەتە دی و ئەوان هیچ کات ناگەنە ئەوکاتە شمشیری مافی چارەنوس بەرزکەنەو بەرووی ئەوانە لە فیدرالیزم لادەدن. بۆچی دەسالە لە سایە هەرەشە بەعسا دانیشتون و بەهيوای مفاووزاتی پستی پەردە بەعس و درێژە پستیوانی ئەمریکان و داوای ئەم مافی چارەنوس ناکەن؟ ئەم حزبە حاکمانە بەپێچەوانەو ئەو مافی بەعەمەلی پیاده دەکەن دژی مافی خەلکی کوردستان لە دیاریکردنی چارەنوسی خۆیدا. ئەوان لە شۆقینیزی عەرەبی زیاتر پێلەسەر یەکیارچەیی خاکی عێراق دادەگرن کە بەمانای پیشیل کردنی مافی جیابونەو مافی خەلکی کوردستان و مانەوێتی لەژێر دەستەیی دەولەتی قەومی عەرەبی مەرکەزدا. پ د ک لەو پرۆژە دەستورەدا بەرۆشنی ئەم زەبونی یەو ناسیونالیزی حاکم نیشان دەدات کە دەلیت : فیدرالی یارمەتی دەدات کە خولیای ترس لە دابەشکردن و پارچە پارچەبونی عێراق لەناو ببات. ئەمە ئەو سیاسەت و بەدیالی ناسیونالیزی کوردی حاکمە کە لەئیستاو شەرعیەت دەدات بە هەر دەستەو تاقمیکی عسکری و ئیسلامی و قەومی عەرەبی کە لەسبەینی پەیداکردنی دەسەلاتدا لەژێر ناوی پاراستنی یەکیارچەیی خاکی عێراق و ترسی جیابونەو کوردستاندا هەمان هیرشی عسکری و حەملە ئەنفال و کیمیاباران بەعس دوبارە بکەنەو بەسەر خەلکی کوردستاندا. ئەگەر ئەحزابی حاکم دڵ بە مفاوومەتیان بەرامبەر بەم هیرشانە خۆش بکەن ئەوا بۆ خەلکی کوردستان ئیتر ئەم رۆحی فیداکاری یە تەنھا نیشانە بن بەست و نامەعقولی ریگاچارەکیە کە بۆ کیشە کورد ئەم حزبانە لەسەدە رابردوودا شکستی خۆی نیشانداو. کاتیک ئەمریکا پشت لەم حزبانە هەلدەکات بۆ جیگیربونەو مافی دەسەلاتیکی عسکری لەمەرکەزدا کە یەکیارچەیی عێراق بپاریزیت ئەم دەسەلاتانە لە کوردستان ناتوانن خۆیان رابگرن. ئاینەدی دەسەلاتی ئەم حزبانە خۆی بەو هەلبەز و دابەزە وەزعی بەعس و ئەمریکاو بەستو بەلام ئاینەدی خەلکی کوردستان لەم کیشە و ئەوزاعەدا رۆشنە ئەگەر خەلکی کوردستان مافی دیاریکردنی چارەنوسی خۆیان ئیستا پیاده نەکەن و دەولەتی سەربەخۆیان رانەگەیهنن، ئەوا نەخشی ئاینە تەنھا گەرانەوێت بۆ ژێر دەستەیی دەولەتی قەومی عسکری مەرکەزی. هیچ ئاینەدیەکی سولج و ناشتی لەسایە پیکەو و ژیانی فیدرالیزی کوردی و عەرەبی دا بەدی نایەت. ئەم فیدرالیزمە لەسەر بنەمای ناکوکی قەومی دروست بو و کیشە خویناوی دەیان سالە و سەرکوتی دەولەتی مەرکەزی لە پشتەو وەستاو، هەربۆیە هیچ زەمینەکی لەبار نییە بۆ ئەو کە ئەم کیشە بە شیوەی دابەش کردنی دەسەلات لەنیوان ئەم دووبەشە عێراقدا چارەسەر ببیت.

تامانهوی دهولهتی قهومی عهرهبی لهمهرکهزدا نهك دهولهتی فیدرال ناتوانیت دهولهتیک بیت که تیایدا خهلکی کوردستان دهوریان هه بیت و هاوبهش بن بهلکو سیاسهتی دریزه پیدانی ژیردهسته بونی خهلکی کوردستان و پله دووبونی کوردهگان ههروهکو خوئی دهمینته وه. نهوکات یان دهبیت دهسه لاتدارانی محلی کوردستان پاشکوی دهولهتی قهومی مهرکه زبن یان شهرووپیکدادان دهستپیدهکا و نهوهی پیی دهلین فیدرالی دهرسته وه.

نهم بهدیلی فیدرالیه تهی خوئی پیی خوئی له ههوادیه، پرژۆه دهستوره کهی پ د ک مهرجیکی تهعجیزیشی خسته ته پال ئه ویش بونی دیموکراسییه. نهگهر کهسیک سهیری نمونهی دهسه لاتداریتی خودی ئه حزابی ناسیونالیستی حاکم بکات له دهسالی رابردووی کوردستاندا بوی دهرده کهویت که خودی پ د ک چهند پابه ند بوه بهو دیموکراسیه ته وه. وهك خوئی دهلی: دیموکراسی، واته بونی نازادی بیرو راو راگه یانندن، دهست به دهستی ئاشتیانهی دهسه لات، ههلبژاردنی نازاد و ریزگرتن له ئۆپۆزیسیون، جیا کردنه وهی دهسه لات هکان و یهکسانی نیوان ژنان و پیواوان. ئایا مهجسی الاعلی و نهفسه رانی به عس ده توانن نهم دیموکراسیه ته بیاریزین؟ نهگهر نهم مهرجانه بو هیزه ناسیونالیست و ئیسلامیه گانی عیراق مه حال نییه که بیپاریزن، بوچی ئه حزابی ناسیونالیستی کورد له دهساله دا خویمان په نایان بو دهسه لاتی میلیشیایی، سه رکوتی ئۆپۆزیسیون و نهگۆرینی قانونی کوشتنی ژنان برده. نهم زهمینه دیموکراسییه له عیراقدا له سه ر دهستی نهوانه ی خوازیاری هیشتنه وهی موکرکی قهومی دهسه لات داریتین و له سه ر بنه مای نهو کیشه قهومییه فیدرالیزم و دیموکراسی داده مه زینن، نهگهر شانس ی هه بیت یهك دووجار له ژوواری مه حکمه می قهزایی سه ربه خو دا ده بیت و دواتر خودی دهزگا و سیستی قهزایی سه ربه خو له شه ری ناوخوئی دهسه لاتی مهرکهزی و جو دایی خوازه گاندا به هه وادا ده جیت. نهمه لانی کهم دهسه لاتی عه سکه رتاریه تی زیاتر له نیو سه دهی رابردووی عیراق و دهیه ی رابردووی کوردستان ته ئکیدی ده کات.

له م وهزعه ته نوئییه ی دوا ی 11 سپتامبه ر له عیراقدا هاتۆته پیه وه کیشه ی کورد له م به دیلی فیدرالیه دا یه ك چاره نوسی بو دانراوه نه ویش چاره روانییه تا کو دهسه لاتی مهرکهزی ده توانیت یه کپارچه یی عیراق، که به مانای خسته وه ژیره دهستی کوردستانه، دا بین دهکات. نهگینا چاره روانی نیستای ئه حزابی حاکم له ئالوگۆره گانی نیستا و هه لویستی نهمریکا سه بارهت به فیدرالیزم، که زۆر ئاشکرایه نهم یۆتۆپایه له نه خسه خه یالیه کیانی شیدا نییه، جگه له م ته سلیم بون بهو گهرانه وه بو ژیر دهسته یییه و هیشتنه وهی خه لک له به رده م نهو خه تهردها هیچی تری لی پهیدا نا بیت. به لام به پیچه وانیه ی نهم دهسته وه ستانییه ی ئه حزابی حاکم و کورت بی نی پراگماتی خو یان، وهزعه تی نیستا فرسه تی گه وه ری له به رده م خه لکی کوردستاندا کردۆته وه و نهم فرسه تی سه ربه خو بونه یه که هه رکام له رژی می به عس و تورکیا رۆژانه هه رشه له خه تهری دهوله تی کوردی دهکن و نهم خه تهره په کپارچه یی خاکی عیراقی کردۆته ناو نیشانی هه موو کۆبونه وه و جبهه یه کی ئۆپۆزیسیونی قهومی و ئیسلامی له عیراقدا. خه تهری دهوله تی سه ربه خو ی کوردستان زهمینه یه کی واقعی له میژوو ی واقعی بونی نهو جیا بونه وهی کوردستاندا یه که دوانزه ساله به رده وام دایه. ههروهک ئالوگۆره گانی نیستا ولاوازبونی رژی می به عس و نه بونی به دیلیکی تر بو دهوله تی مهرکهزی که بتوانیت نهو هه ره شه یی گرتنه وهی کوردستان عه مه لی بکاته وه، دهرگای له به رده م عه مه لی بونه وهی نهم "خه تهر" دا ناوا لا کردوه. نهم چاره نوسه مه سه له ی حه یاتی چوار ملیۆن ئینسانه که ئاماده نین واهه ئاسانی بگه رینه وه ژیر سایه ی ژیره ده ستیه ی و نیگه رانن له وهی له م فرسه ته دا به دوا ی وه عدی نه دراوی نهمریکا و یۆتۆپای فیدرالی و دیموکراسیه وه دانیشن. ئاینده ی کوردستان ده توانیت له م فرسه ته ی نیستا دا به ته اه ته ی شتیکی جیاواز بیت له وهی له نه خسه ی هیزه دهسه لات داره گانی نیستا دا هیه، نه ویش به هاتنه مهیدانی و خسته نه رووی مافی سه ربه خو بونی و هیز کۆکۆدنه وه بو پیاده کردنی مافی دیاری کردنی چاره نوسه هه رنیستا نهك حه واله کردنی بو زهمه نیکی خه یالی. نهمرو له هه موو کات زیاتر فرسه تی

راگه‌ياندى سەربەخۆيى كوردستان و كارکردن بۆ بەرەسميەت ناسيني لەناستی نيوودەولەتيدا هەيه، لەبەرئەووى خودى دەسلەتاي بەعس لەبەردەم لەبەريەك هەلوەشاندايه و هيج ئيەتباريكي نيوودەولەتى نيە و جياپونەووى كوردستان بەماناي زەربەيەك لەپەيكەرەى ئەو دەسلەتە ناشرەيە دەبیت و پشتيوانى ليدەكریت سەرەراى دزايەتى وريگرپەكانى. بەلام ئايندە ئەم فرسەتە بەرتەسك دەبیتەووە كاتيك دەسلەتاي عەسكەرى قەومى –ئىسلامى لەمەركەزدا سەپینرا و ئەمريكا كۆتايى بەدەورى بەرزەخ هینا و پشتيوانى خۆى لەو دەسلەتە راگه‌ياندا. ئەمرۆ ئیمە بەرپرسین لە گۆرینی ئەو سیناریۆیانە و دەبیت خۆمان ئامادەبکەین بۆ هینانەمەيدانى هیزی جەماوەرى و پشتيوانى نيوودەولەتى بۆ بەرپارکەنى رفراندۆم بۆ سەربەخۆيى كوردستان و کردنى ئەم جياپيەى ئیستا بە سەربەخۆيى ئەمرى واقیع.

سەرەتای ئابى 2002